

## **An EU Action Plan for Plant-based Foods | 11 June 2025 EU Parliament**

Het evenement had als doel om de contouren van Europees beleid gericht op het stimuleren van plantaardige voeding in beeld te brengen. Er waren Europarlementariërs aanwezig, en vertegenwoordigers van verschillende belangengroepen, bedrijfsleven, en het maatschappelijk middenveld. Het evenement werd afgetrapt door een videoboodschap van landbouweurocommissaris Christophe Hansen. Hoewel Hansen het belang benadrukte van Plant-Based Foods (PBFs) voor een gevarieerd en gezond dieet, leek het hem vooral te gaan om plantaardige eiwitproductie te verhogen in relatie tot veevoer. Zodoende vermindert de EU de afhankelijkheid van soja import uit Zuid-Amerika voor de Europese vlees- en zuivelindustrie. De onderzoeksprogramma's die de commissaris benoemde die nu al werken aan het ontwikkelen en versterken van de Europese plantaardige voedsel- en waardeketen waren horizon 2020, horizon Europe, en het Europese innovatiepartnership.

Michal Wiezik begon met te stellen dat hij erg enthousiast was over de opkomst, en concludeerde dat er veel interesse is voor het onderwerp: "hot topic" in zijn woorden. Er is een serieuze revisie nodig van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid, met veel meer oog en middelen voor plantaardige productie en consumptie. Daarnaast moet het GLB zich concentreren op het Europese concurrentievermogen. Een op de toekomst gericht EU-landbouwsysteem kan niet worden gerealiseerd zonder het plantaardige aandeel drastisch te vergroten. Wiezik wijst naar het Deense Actieplan als voorbeeld van beleid dat een Europese versie kan inspireren. Hij benadrukt ook dat scholen en ziekenhuizen veel meer plantaardige voeding moeten aanbieden in de toekomst, en dat het grote publiek enthousiast moet worden gemaakt over de voordelen van een plantaardig dieet.

De videoboodschap van MEP Sirpa Pietikainen was erg lovend over de voordelen van plantaardige consumptie m.b.t. de volksgezondheid alsmede de positieve consequenties ervan op het klimaat en de zelfvoorzienendheid van de EU. Een serieus EU Plant-Based Foods actieplan zal voedzaam, ecologisch, en ethisch verantwoord moeten zijn, zowel voor werkers, boeren, en dieren. Ze geeft daarnaast ook een inspirerend betoog voor een plantaardig dieet: "if you can't look the animal in the eye when he or she is killed, then plant based is the best choice". Wanneer de consument er wel voor kiest vlees te eten, dan zou biologisch de optie moeten zijn. Tenslotte benoemt Pietikainen dat een plantaardig dieet ook goedkoper is dan een op dieren gebaseerd dieet.

Ida Auken begint haar boodschap met te benoemen hoe destructief het huidige landbouwsysteem in Denemarken is. Twee derde van het totale landoppervlak in Denemarken wordt gebruikt voor landbouw, waarvan tachtig procent dient als voerproductie voor landbouwdieren. De Deense Fjorden zitten vol met stikstof, amper nog natuur in Denemarken, en een dierenwelzijnsdebat wat alsmaar groter wordt. De Deense politiek kon dus niet anders dan hun landbouwbeleid grondig herzien. Omdat je voor plantaardige voeding veel minder land nodig hebt in vergelijking met dierlijke voeding om de benodigde calorieën te produceren, was dit voor de politiek interessant. Als voorbeeld noemt ze een bedrijf wat met drie procent van het landoppervlak genoeg nutriënten produceert voor 25% van de Denen. Dit laat zien dat er een mogelijkheid bestaat om in Denemarken weer natuur terug te krijgen van het landbouwareaal. Ook de Deense industrie steunde het politieke plan om meer in te zetten op plantaardige innovatie en productie. Een bipartisan coalition is essentieel stelt Auken, want mocht de overheid veranderen, dan blijft het beleid overeind. De laatste keer dat zoiets in Denemarken met de landbouwsector was gerealiseerd is twintig tot dertig jaar geleden. Het Deense actieplan accommodeert dan ook alle maatschappelijke sectoren, van onderzoek en ontwikkeling, productie en consumptie, groothandel en export t/m een nationaal dieetadvies. Met andere woorden, er is dus naar alle aspecten gekeken om de transitie te laten realiseren. Tenslotte benoemt ze nog de gevaren omtrent de import van fosfor uit Rusland voor de landbouwsector. De EU

zou er volgens Auken ook om deze redenen goed aan doen om een vergelijkbaar actieplan te ontwikkelen. De transitie naar meer plantaardig moet als een kans in plaats van als een bedreiging worden gezien voor de EU-landbouw.

MEP Maria Noichl stelt in haar videoboodschap dat ze vooral benieuwd is naar de nieuwe kansen die een EU-actieplan voor plantaardig voedsel met zich meebrengt voor boeren. Ze is daarnaast ook erg enthousiast over gewassen die als bonus hebben dat ze stikstof aan zich binden. Zelfs een kleine bijsturing van de maatschappij richting plantaardig zou al gigantische voordelen hebben voor de volksgezondheid en het klimaat. The strategic dialogue on the future of EU agriculture was dan ook glashelder dat er voor 2026 een plan moet liggen voor Plant Based Foods. De transitie naar meer plantaardig is immers al in volle gang en EU-beleid heeft de plicht om dit verder te ondersteunen. De tijd is rijp om uit de polarisatie omtrent dit onderwerp te stappen.

Tijdens het eerste panel complimenteert Agustin Reyna het Deense actieplan voor de brede politieke steun die ze hebben verworven. Ze hebben daarmee onbedoeld een heuse blueprint gecreëerd voor een Europese beleidsversie. MEP Cristina Guarda (Italy) benadrukt dat polarisatie wordt gebruikt om verandering tegen te houden. De uitdaging is dan ook om te zorgen dat de transitie naar een plantaardig voedselsysteem werkt voor boeren die dit nu als een bedreiging ervaren. Anders Klocker vult aan dat nieuwe allianties bovendien met nieuwe inzichten en ideeën komen die essentieel zijn voor succesvol politiek beleid. Het is dus niet zwart of wit als het op boeren aankomt, want het belangrijkste is dat ze de juiste prikkels krijgen.

In het tweede panel wordt vooral nagedacht en besproken wat de juiste hefboomen zijn op het gebied van beleid. Antoine Oger stelt dat de sociaaleconomische gevolgen op boeren veel te weinig onderzocht zijn. Dit zorgt ervoor dat het op dit moment onmogelijk is voor beleidsmakers een adequaat actieplan op te tuigen voor een transitie naar meer plantaardige voeding in de EU. Het gemeenschappelijke landbouwbeleid heeft modellen die kansen voor boeren in kaart brengen. Wanneer boeren onzeker zijn zullen ze de nodige investering niet gaan riskeren. Vier inzichten van het panel zijn: 1) het GLB moet de juiste middelen bieden aan boeren als ze willen omzetten naar een plantaardig productiesysteem 2) Plantificatie mag niet dezelfde fouten maken als de huidige landbouwsector (intensivering, monoculturen, etc.) 3) Weerbaarheid in de plattelandsgebieden moet in ogenschouw worden genomen: door boeren geleide innovatie, lokale innovatie centers, laat grote bedrijven het niet gaan beheersen! 4) gebalanceerde initiatieven op het gebied van push and pull, dat wil zeggen, voorkom dat er iets geproduceerd gaat worden wat niet verkocht gaat worden. Hier wordt een sterke parallel getrokken met de organische landbouwsector, namelijk dat de sector geleidelijk moet worden ontwikkeld en niet overhaast.

Els Bedert van EuroCommerce geeft aan dat je de trends direct terugziet in de voedsel schappen. Ze bevestigt dat Plant Based Foods aan een opmars bezig zijn in heel Europa. Overal in lidstaten vragen consumenten om meer plantaardige opties. Gotz Brandau van de Schwarz Group noemt als voorbeeld dat ze bij LIDL sterk inzetten op price parity qua plantaardige opties die een dierlijke variant hebben. Frazer Goodwin benadrukt dat een meer plantaardig en gezond dieet essentieel is om vroegtijdig sterven te voorkomen en de astronomische gezondheidskosten een halt toe te roepen. Wat je eet is veel meer dan een persoonlijke keuze, aangezien voedselomgevingen zo zijn ingericht dat je een bepaalde, vaak ongezonde, keuze maakt. Tenslotte, de voordelen van plantaardige voeding zouden niet gecentreerd moeten zijn rondom eiwit. Plantaardige voeding bevat een groot aantal nutriënten waar veel mensen op dit moment een urgent tekort aan hebben. MEP Michal Wiezik sloot de dag af met een beleidssuggestie geïnspireerd op tabak verpakkingen: “put slaughter images on meat products and let’s see what happens!”.

**Aanwezigen**

MEP Michal Wiezek (RENEW Europe, Slovakia)

Anders Klocker, Innovation Director, Danish Agriculture & Food Council

Laurent Mercier, DG AGRI

MEP Cristina Guarda (Greens/EFA, Italy)

Laura Sauques, Policy Officer on Sustainable Food Systems and CAP, IFOAM Organic Farmers

Antoine Oger, Interim Executive Director, IEEP

Agustin Reyna, Director General, BEUC

Els Bedert, Director Product Policy & Sustainability, EuroCommerce

Frazer Goodwin, Senior Advocacy Manager, EPHA

Gotz Brandau, Head of Public Affairs, Schwarz Group

**Videoboodschappen**

Christophe Hansen, Eurocommissaris Landbouw

Ida Auken, Danish member of parliament

Maria Noichl, MEP S&D

Sirpa Pietikainen, MEP EPP